

BEM: Schriftelijke 1^e termijn Statenbrief Coronacrisis

GroenLinks

Beste collega's,

Allereerst hoop ik dat u en uw dierbaren allen gezond zijn en in deze vreemde periode allen kunt doen wat nodig of wenselijk is voor u persoonlijk of in werk.

Aan GS dank voor de Statenbrief waaruit helder de intentie spreekt te doen wat nodig is voor onze inwoners, organisaties en bedrijven.

Toch wil ik voor ik daarop inga onze zorg uitspreken over de meest kwetsbaren tijdens deze crisis. De mensen in sloppenwijken en vluchtelingenkampen wereldwijd zijn zo afhankelijk van goede zorg die niet beschikbaar is.

Onze vraag is waar maar mogelijk ook uw invloed hierover aan te wenden, richting kabinet en EU. Bescheiden zijn over wat je kunt, maar je ook niet te klein maken is ons devies.

Dichterbij heeft GroenLinks grote zorgen over kwetsbare inwoners in onze provincie, bijvoorbeeld daklozen en mensen die psychische zorg nodig hebben. Het advies is zoveel mogelijk binnen te blijven, maar wat als je geen huis hebt? En mensen die psychische zorg nodig hebben? Alle veranderingen door Corona vragen om mentale weerbaarheid, terwijl psychische zorg verder weg is dan ooit. Niet direct provinciale taken, wel taken voor gemeenten.

Als het maar mogelijk is daar gemeenten op verzoek bij te ondersteunen, doe dat. Bescheiden zijn over wat kan, maar laten we ons niet kleiner maken dan nodig.

Gemeenten zijn al benaderd over hun wensen voor ondersteuning, begrepen wij. Dank daarvoor, is er al zicht op de vragen die zij hebben en een overzicht van mogelijke maatregelen?

Dan zijn wij content met wat GS aangeeft over de culturele sector. Hard getroffen vanwege de sluiting van concertzalen, schouwburgen en theaters. Voor o.a. een grote groep musici is dit een drama. De freelancers in deze sector verdienen in deze Passietijd gewoonlijk een flink deel van hun jaarinkomen. De maatregelen van het rijk zijn nog niet specifiek gemaakt voor deze groep. Waar GS de mogelijkheden met de culturele sector verder verkent, rekent GroenLinks op CoronaCoulance. Geen terugvordering wanneer de prestaties uitblijven, en ga zelfs een stapje verder. Eis van partnerorganisaties dat zij hun zzp'ers behandelen zoals hun vaste medewerkers. Dus niet van organisaties verlangen kosten te besparen via de kwetsbaarsten in de culturele sector.

Voor opdrachten en werkzaamheden van de provincie gaan wij uit van uitvoering/geen uitstel, en waar mogelijk: laat werk versneld uitvoeren. Maak daarbij extra werk van verduurzaming en circulaire inkoop & ondernemen. De EBU is gevraagd naar de stand van zaken bij bedrijven, zijn daar ook de startups en scale-ups voldoende in beeld? Voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken is het belangrijk daar geen stagnatie te laten ontstaan. De sociale en maatschappelijke gevolgen in alle opzichten zoveel mogelijk beperken, is dan ook de grootste uitdaging voor dit moment.

Door de Corona-uitbraak is de brede welvaart van onze inwoners beïnvloed. Niet alleen de economie, maar ook maatschappelijke aspecten als welzijn en gezondheid (mensen met andere gezondheidsklachten die niet naar de arts kunnen), milieu (minder fijnstof door minder verkeer), veiligheid (meer huiselijk geweld, met name tegen vrouwen en kinderen) worden nu beïnvloed.

In IJsland wordt daarom in reactie op de Corona crisis gereageerd met niet alleen een economische blik, maar met een blik op brede welvaart; hun pakket aan maatregelen wordt getoetst aan 39 indicatoren van brede welvaart die eerder zijn vastgesteld.*

Naar aanleiding hiervan heeft GroenLinks de volgende vragen aan GS:

Is het college bereid om bij provinciale maatregelen vanwege het Corona virus, deze ook te toetsen aan Brede Welvaartsindicatoren? En is het college bereid om bij landelijk beleid ook aan te dringen op een toets aan deze indicatoren?

Karin Boelhouwer

* <https://wellbeingeconomy.org/how-iceland-is-already-using-its-wellbeing-framework-in-tackling-the-covid-19-crisis>

VVD

Vanuit de VVD-fractie hieronder vast een paar vragen voor de bespreking van woensdag. De vragen heb ik onderverdeeld in een categorie 'voor nu' en een categorie 'voor straks'. Die laatste categorie heeft betrekking op de situatie voor na de directe crisismaatregelen van nu. Overigens heeft de VVD waardering voor de rol die GS oppakt: de aanvullende rol t.o.v. Rijk en gemeenten. Daarmee loopt de provincie niet in de weg, maar voegt haar kracht toe waar het meerwaarde heeft.

Voor nu

1. Wat doet de provincie vanuit haar rol als eigenaar van vastgoed? Die rol wordt niet benoemd in de brief.
2. Heeft de taskforce van de EBU ook oog voor de kleine bedrijven op het platteland die een belangrijke rol vervullen in lokale gemeenschappen? Hoe komen zij in contact?
3. De brief noemt de ambitie 'het zo snel mogelijk betalen van facturen van leveranciers'. Dat is zeer algemeen. Wordt er versneld gehandeld? Heeft dit binnen de organisatie prioriteit? Zijn er mogelijkheden om vaste leveranciers, zeker als dit kleine bedrijven zijn, vooruit te betalen zodat hun liquiditeit niet in het geding komt?
4. Er wordt gesproken over de streek- en kasteelmusea. Wat wordt gedaan voor eigenaren van (NSW publiek toegankelijke) landgoederen en buitenplaatsen die cruciale neveninkomsten weg zien vallen/ waardoor instandhouding in gevaar komt of het onderhoud met vrijwilligers stil komt te liggen?
5. Wat zijn de mogelijkheden die de crisis- en herstelwet biedt? Bijvoorbeeld voor het versnellen van de woningbouw en daarmee veilig stellen van banen?
6. We zien in de media al goede voorbeelden van onderhoudswerkzaamheden die 'naar voren' worden gehaald omdat het nu rustig is op de wegen en op het spoor. Dat zorgt voor werk voor die bedrijven. Wat doet de provincie Utrecht in dat opzicht, ook op andere domeinen dan infrastructuur?
7. In het verlengde van 6, wat zijn de mogelijkheden om nu al werk dat voor de komende jaren staat gepland, misschien niet 'naar voren' te halen, maar wel alvast aan te besteden/ opdrachten te verlenen? Dat geeft bedrijven ook zekerheid voor de toekomst

Voor straks

- Kunt u t.b.v. het nieuwe cultuur- en erfgoedbeleid een scan laten uitvoeren onder de organisaties die in de afgelopen jaren restauratiesubsidie hebben ontvangen vanuit het Parelfonds, naar de consequenties van de Coronacrisis voor de instandhouding van het gerestaureerde erfgoed?
- Zijn de CPB scenario's voor de gevolgen van de Coronacrisis al vertaald naar de provincie Utrecht?
- Wanneer zullen we naar verwachting voldoende de consequenties in beeld hebben van deze crisis zodat we dan het economisch beleid kunnen herijken?
- Is al in beeld wat specifieke Utrechtse punten zijn voor de hulp vanuit Europa?

FvD

Aangaande RES-sen

1. Is GS nog steeds voornemens om de concept RES voor te leggen ter besluitvorming aan PS voordat deze beschikbaar gesteld wordt aan het PBL zoals is vastgesteld de startnotitie RES?
2. Is GS bereid om in verband met de corona crisis ,indien noodzakelijk, de PS behandeling naar een later moment te verschuiven, met inachtneming van het niet eerder ter beschikking stellen aan het PBL dan nadat PS de concept RES heeft vastgesteld?
3. Is GS bereid bij het IPO er op aan te dringen om de overdracht van de concept RES-sen aan het PBL op te schuiven totdat al deze concept RES-sen door de Raden en Staten zijn vastgesteld?

Aangaande een noodfonds

Dat de Corona crisis een ongekende impact heeft op de Nederlandse en de Utrechtse samenleving is een open deur. Ook GS van de provincie Utrecht is hiervan doordrongen, en in de Statenbrief van 31 maart 2020 geven ze een overzicht van de maatregelen die ze gaan nemen en de stand van zaken met betrekking tot de crisis.

De Utrechtse fractie van Forum voor Democratie zou graag zien dat GS nog doortastender optreedt, en dat de provincie een provinciaal Utrechts noodfonds opricht. Met dit noodfonds kan de financiële steun, die vooral vanuit het Rijk zal komen, worden aangevuld. Het voortbestaan van Utrechtse organisaties die niet of op onvoldoende steun van het Rijk kunnen rekenen, kan zo gegarandeerd worden.

Voeding fonds

Om dit fonds te vullen ziet Forum voor Democratie de volgende mogelijkheden:

- Structurele uitgaven die begroot zijn maar waar nog geen verplichting aan vastzit uitstellen voor minimaal twee jaar;
- Incidentele uitgaven die begroot zijn maar nog niet verplicht nogmaals tegen het licht houden of ze met de veranderende maatschappij wel zinvol zijn;
- Structurele en incidentele uitgaven die al verplicht zijn maar zinloos zijn geworden door de veranderende omstandigheden toevoegen aan het fonds;

Geen optie

- Bezuinigen op bestaande programma's is voor FVD niet direct de eerste optie, omdat juist in deze slechte economische tijden de provincie moet blijven uitgeven om de economie draaiende te houden (anti-cyclisch begroten). Er moet echter wel altijd gekeken worden naar de doelmatigheid van uitgaven.
- Verhogen van de opcenten is ook geen optie, omdat mensen het al zwaar hebben en belastingverhoging de economische situatie van huishoudens verslechtert.

Uitstel incidentele/ structurele uitgaven – intensiveringen en nieuw beleid

De coalitie die nieuw aangetreden is na de verkiezingen in maart 2019 heeft veel geld vrijgemaakt voor nieuw beleid en het verhogen van de uitgaven aan bestaande programma's. In totaal €108

miljoen aan incidentele uitgaven en € 113 miljoen aan structurele uitgaven over vier jaar. Juist omdat het hier gaat om intensiveringen en nieuw beleid is dit makkelijker om deze uitgaven uit te stellen, omdat hiervoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan of programma's in gang gezet waar andere partijen al kosten voor gemaakt of voorbereidingen voor getroffen hebben.

Identificatie uitgaven

Forum voor Democratie heeft alvast de begroting 2020 doorgelopen en een selectie gemaakt van uitgaven die volgens de FVD fractie kunnen worden uitgesteld of minder relevant zijn geworden. Het gaat hierbij om de uitgaven op pagina 16 tot en met pagina 21 van het programma begroting 2020. Het gaat hierbij om de uitgaven die vastliggen over 2020 en zijn begroot voor de jaren 2021 tot en met 2023.

Programma	Incidenteel	Structureel	Totaal
Programma 2 Landelijk Gebied			
2.2 extra impuls groene contour	€ 10 mln.		
2.19 Inzet landbouwcoaches	€ 1,5 mln.		
Programma 3 Bodem, water en milieu			
1.5 ondergronds brengen hoogspanningskabels	€3 mln.		
1.6 Inzet van erfcoaches	€4,3 mln.		
2.23 Ambitieuw programma klimaatadaptie	€1,8 mln.		
Regiodeal Utrecht - Amersfoort	€ 3,6 mln.		
Programma 4a Economie			
6.2 Oprichting ROM (50%)	€2,5 mln.	€1,5 mln.	
6.5 Invoeren circulaire economie	€ 0,5 mln.		
Programma 4b Energietransitie			
3.1 informatie voorziening naar inwoners		€ 2,2 mln.	
3.3/3.16 ondersteunen bij warmte transitie		€3,9 mln.	
3.4 advisering handhaving energiebesparing		€1,8 mln.	
3.5 Energie opwekking bij eigen infrastructuur	€ 4,0 mln		
3.6 Regionale energie strategieën (50%)		€1,7 mln.	
3.11 ondersteuning lokale energie cooperaties	€1,0 mln.		
3.15 inzet coaches verduurzaming		€1,8 mln	
Programma 6 cultuur en erfgoed			
1.17 Uitbouwen profiel Eeuwig Jong		€ 2,7 mln.	
Totaal	€ 32,2 mln.	€ 13,9 mln.	€ 46,1 mln.

De provincie kan door het uitstellen van deze uitgaven al minimaal een noodfonds creëren met ruim €40 miljoen erin. Ook kan de provincie nog andere instrumenten inzetten om de noden in de provincie te ledigen. Hierbij valt te denken aan:

- Garanties verstrekken
- Leningen aan organisaties tegen gunstige voorwaarden

Vragen van de fractie Forum voor Democratie naar aanleiding SB en dit voorstel

De fractie van FVD wil graag met de andere partijen en GS in de Provinciale Staten in gesprek over een provinciaal noodfonds:

- Hoe staan andere partijen in PS en GS tegenover een provinciaal Utrechts noodfonds?
- Hoe staan andere partijen in PS en GS tegenover de geschetste mogelijkheden om deze posten die de FVD fractie heeft geïdentificeerd in te zetten voor het verzachten van de impact van de Corona crisis?
- Kan GS per post aangegeven of het mogelijk is om de hierboven genoemde uitgaven uit te stellen? En dan gaat het om of hier al verplichtingen voor zijn aangegaan die nagekomen moeten worden? Indien het antwoord nee is kan GS dan aangeven waarom deze uitgaven niet uitgesteld kunnen worden?
- Kan GS aangeven welke mechanismen ze in kunnen gaan zetten om deze gelden bij de organisaties te krijgen die ze nodig hebben?
- Kan GS aangeven hoe zij denken over het inzetten van garanties en leningen bij inzetten van het tegengaan van de gevolgen van de crisis?

Forum voor Democratie heeft ook gelijklopende vragen hierover gesteld ex artikel 47 RvO. Omdat er nu een bijeenkomst is in BEM willen we deze vragen al graag met de andere fracties en GS bespreken.

CDA

Scale-ups dreigen tussen wal en schip te vallen omdat ze, als zij flink doorgroeien, een gemiddelde moeten nemen over 2019 van hun omzet en medewerkers. Deze cijfers geven een verkeerd beeld van de reële ontwikkelingen van een scale-up. Door de groei van omzet, maar niet noodzakelijkerwijs van de winst, komt een scale-up nooit voor de NOW regeling in aanmerking terwijl het personeel zo mogelijk nog belangrijker is voor de onderneming.

Innovatieve start-ups met personeel hebben soms nog geen omzet gehad in 2019 en dreigen hierdoor in te problemen te komen. Doordat zij technisch gesproken geen omzet hebben gerealiseerd verliezen ze niets en komen daardoor nergens voor in aanmerking.

Het rijk doet NOW en TOGS, de gemeentes TOZO. De provincie zou de startups en scale-ups kunnen bedienen. De provincie Utrecht heeft een mooi en hecht start-up en scale-up ecosysteem dat het verdient om te ondersteunen. Daarnaast is het ook zeer overzichtelijke groep, die grotendeels in beeld is.

De regio taxi, blijkt uit de cijfers, moet zowel ritten als bezetting inleveren. Omdat de kosten gewoon doorlopen stellen we voor om deze mobiliteitsdienst breder in te gaan zetten.

Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld bezorging maaltijden en boodschappen aan kwetsbare groepen/ouderen.

D66

- Technisch: Wat is de taskforce corona precies? Wie zijn daarin opgenomen? Wat is de taakopdracht?
- De provincie Utrecht heeft een vitaal start-up en scale up netwerk. We begrijpen dat deze ondernemingen mogelijk buiten de (effectiviteit van de) regelingen van de Rijksoverheid dreigen te vallen (geen/weinig personeel, grote groei, hoge financieringsbehoefte). Wat kan de provincie hierin betekenen?
- De brief kent een terechte focus op de acute vraagstukken. Is ook voorzien in een focus op de consequenties op (middel)lange termijn, zoals het doordenken van scenario's die samenhangen met een te verwachten recessie?
- Wat zijn de potentiële consequenties voor de meerjarenbegroting van de provincie zelf en van gemeenten in onze provincie (laatste gezien vanuit onze toezichhoudende rol)?
- Wat is de concrete impact van deze crisis op de ambities van de provincie, zoals woningbouw en energietransitie?
- Is voorzien in flexibiliteit om de doelstelling van programma/projectsubsidies te wijzigen naar werkzaamheden die passen bij de huidige omstandigheden? (Bijv: fysieke bijeenkomsten organiseren is nu lastig, maar er liggen kansen op het versterken van digitale participatie)
- Ziet GS kansen om de maatregelen die getroffen worden te verbinden met de opgaven die we onszelf als provincie hadden gesteld in het coalitieakkoord van een gezonde, mooie, duurzame en circulaire provincie? Welke activiteiten kunnen bijdragen aan versneld uit de crisis komen?
- De brief schetst een eerste indicatie van terreinen die geraakt kunnen worden door deze crisis. Eerder beschouwend dan actiegericht. Welke concrete prioritering en plannen verbindt GS hieraan? Hoe gaat u ons op de hoogte houden van en betrekken bij besluitvorming die hieruit voortvloeit?
- Inwoners, ondernemers, gemeenten zijn geïnteresseerd in wat de provincie concreet kan betekenen. Andere provincies delen bijv door middel van een impact monitor de impact op de lokale economie. Hoe draagt u zorg voor een effectieve communicatie en informatievoorziening in de provincie met betrekking tot corona?

PvdA

De PvdA-fractie kan zich vinden in de brief en in de daarin voorgestelde maatregelen. De brief is enigszins beschouwend, we gaan er vanuit dat concretere maatregelen volgen.

De provincie Gelderland stelt 5 miljoen ter beschikking in een noodfonds. Is het een idee dat ook de Utrecht nu alvast een bedrag vrijmaakt om, aanvullend op de maatregelen van het Rijk, bij te springen? Zou het college kunnen reflecteren op de voor- en nadelen van een dergelijk noodfonds?

Wat doet de Taskforce Corona precies?

Wat doet de provincie concreet (of kan de provincie nog gaan doen) aan ondersteuning van gemeenten bij aanpak van de crisis?

Het ziet er naar uit er ook in de bouwsector flinke klappen gaan vallen. Heeft het college zicht op de gevolgen van de coronacrisis op de bouwsector? En wat gaat dit betekenen voor onze afspraken om de komende jaren de woningbouw te versnellen?

Heeft het portefeuillehoudersoverleg van gedeputeerden Economie/Recreatie en toerisme al plaatsgevonden? Zo ja, is hierover iets (nieuws) te melden?

Wij maken ons grote zorgen over de lokale en regionale media, zoals ook al verwoord in de schriftelijke vragen die wij samen met de ChristenUnie hebben ingediend. Wij denken dat de journalistiek in deze tijden van crisis maar ook daarna van groot belang is om het bestuur te controleren en de inwoners te informeren. Het gaat niet alleen om kranten, maar ook om websites en lokale tv- en radiozenders. Kan het college toezeggen dat ze zo snel mogelijk de noden van deze sector inventariseert zodat snel steun kan worden geboden?

Is er tot nu toe voldoende capaciteit om de noodverordening te handhaven? En wat is het effect van de concentratie van inzet op handhaven van de noodverordening op de veiligheid en tegengaan van criminaliteit in de provincie?

Door de coronacrisis is er nu voor veel mensen minder werk, terwijl er in andere sectoren keihard moet worden doorgewerkt. Deze vraag hebben wij ook al over de mensen in het OV gesteld, maar geldt ook voor andere fitte werknemers of opdrachtnemers van de provincie: wordt er actief gekeken of (gezonde) mensen wiens dagelijkse werkzaamheden nu zijn stilgevallen en tijd over hebben, zich, uiteraard op vrijwillige basis, nuttig zouden kunnen maken in bijvoorbeeld de zorg (en de logistiek daarvan) of bij de voedselbanken, die normaalgesproken vaak afhankelijk zijn van oudere vrijwilligers? Wij zouden ons kunnen voorstellen dat de provincie daarin een coördinerende rol neemt.

ChristenUnie

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de provincie kiest voor maatregelen die daadwerkelijk helpen en gericht effect hebben op de lange termijn. Het is belangrijk om hier goed over na te denken en niet halsoverkop beslissingen te nemen. Daarbij zijn we van mening dat de provincie zich het beste kan concentreren op financiële steunmaatregelen rond de wettelijke provinciale taken en op steun aan provinciale partnerorganisaties.

Is het college het met ons eens dat we de situatie over een paar weken / maanden beter kunnen overzien dan nu? Zo ja, zullen we dan nu volstaan met het instellen van fondsen / budgetten voor bepaalde sectoren, zodat het college meteen aan de slag kan zodra de keuzes kunnen worden gemaakt?

Hieronder input, vragen en verzoeken per thema:

1. Projecten versnellen

Zijn er (mobiliteits)projecten die eerder of sneller ten uitvoer gebracht kunnen worden?

2. Cultuur

Oproep aan het college om budget te reserveren voor culturele instellingen met acute liquiditeitsproblemen. Hierdoor kan het college snel acteren als de culturele sector weer opstart.

3. Initiatieven in de samenleving

Er zijn veel hartverwarmende initiatieven in de samenleving ontstaan door corona. In het kader van leefbaarheid de initiatieven die nu opkomen monitoren met als doel om te kijken hoe we deze initiatieven een duurzaam karakter kunnen geven. Zoals de koning aangaf: 'het eenzaamheidsvirus kunnen we wel uitroeien'. Budget beschikbaar stellen mocht ondersteuning nodig zijn.

4. Boost voor streekproducten

Ook de initiatieven voor korte voedselketens (streekproducten) krijgen een onverwachte boost, graag monitoren om deze initiatieven na de crisis door te zetten.

5. Vluchtelingen en statushouders

- a. De provincie houdt toezicht op tijdige huisvesting van statushouders door gemeenten. Loopt de huisvesting van statushouders extra vertraging op?
- b. Nederland neemt in tegenstelling tot Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Kroatië, Luxemburg en Portugal geen minderjarige vluchtelingen op uit Griekse kampen. Ongeveer 30 gemeenten in Nederland zijn bereid deze vluchtelingen op te nemen. Het uitdrukkelijke verzoek om aan te sluiten bij deze gemeenten in Utrecht en de oproep aan het college om zich hier hard voor te maken in Den Haag.

6. Regionale en lokale media

Door art. 47 vragen reeds op de agenda gezet. Het verzoek om vooruitlopend op het onderzoek naar de versterking van de lokale journalistiek, alvast een quick-scan uit te voeren naar de financiële noden van de lokale en regionale media in de provincie en indien nodig aanvullend op de maatregelen van het rijk en gemeenten de ergste nood te ledigen zodat de regionale en lokale media gezond door deze crisis kunnen komen.

7. Ondersteuning gemeenten

- a. Waar ligt de behoefte van gemeenten qua ondersteuning?
- b. Lopen de gemeenten tegen andere problemen aan? Bijv. het mislopen van alle toeristenbelastingen is voor bepaalde gemeenten een grote post.

8. Om- en bijscholing

De Rijksoverheid heeft maatregelen genomen om bedrijven door deze coronacrisis heen te loodsen, zodat zoveel mogelijk banen behouden blijven. Mochten mensen toch hun baan verliezen, dan kan de provincie in een faciliterende rol samen met het onderwijs, UWV en gemeenten helpen met het aanbieden van om- en bijscholing.

PVV

De OV-brief onderschrijven wij.

Partijen die subsidie krijgen hebben wel de vaste lasten, maar geen variabele lasten en opbrengsten. Wordt naar elk geval afzonderlijk gekeken hoe problemen op te lossen en wat is daarbij de gehanteerde lijn? Hebben zich al partijen bij de provincie gemeld die in de problemen zijn gekomen, eventueel met verzoeken tot (financiële) hulp en/of claims? Wie zijn dat?

Zijn er al festivals die niet (mogelijk) doorgaan?

Is er al uitstel verleend aan gemeenten om hun jaarrekening op uiterlijk

1 juli a.s. aan te leveren?

De PVV-fractie zou GS willen verzoeken om vooral op het provinciale speelveld te blijven. Ga geen zaken doen die bij het Rijk of de Gemeenten (horen te) liggen.

Zoals al eerder in het fractievoorzittersoverleg naar voren gebracht, zou de PVV-fractie graag de opcenten voor een kwartaal schrappen. Er wordt noodgedwongen veel minder gereden en vele huishoudens en bedrijven zijn financieel hard geraakt. Aangezien de automobilist sinds mensenheugenis de belangrijkste bijdrage levert aan de inkomsten van de provincie zou dit wat de PVV-fractie betreft een goed signaal zijn.

PvdD

Dank aan GS voor de Statenbrief. Onze fractie wil graag ook haar dank uitspreken voor iedereen die keihard aan het werk is in vitale beroepen in onze provincie. En alle steun voor de patiënten en hun families.

Onze fractie heeft een aantal vragen en opmerkingen bij de Statenbrief. Deels inhoudelijk over de stand van zaken zoals geschetst in de Statenbrief, deels over mogelijkheden die zich voordoen om als provincie beter uit deze crisis te komen.

1. De noodmaatregelen van het Rijk zijn gericht op het behoud van werkgelegenheid en beperken van de economische schade, m.n. om macro-economische vraaguitval te voorkomen. Goed dat de Taskforce gaat monitoren wie er buiten de boot vallen in de huidige regelingen. Wordt daarbij ook rekening gehouden met de brede welvaart? Dus niet alleen met de economische cijfermatigheden en impact op sectoren en bedrijven, maar ook naar het welzijnsniveau van onze inwoners, die wellicht niet allemaal goed gerepresenteerd worden door koepelorganisaties e.d.
2. We lezen in de brief dat de nieuwe trams mogelijk niet op tijd vanuit Spanje geleverd kunnen worden. Wat betekent dit voor capaciteit en de druk op overig openbaar vervoer op middellange termijn en wat zullen de financiële consequenties hier van zijn?
3. Met het oog op terugvallende advertentie-inkomsten bij regionale en lokale media, stelt het College dat "het voorgenomen onderzoek naar de versterking van de lokale journalistiek wordt benut om concrete ondersteuning te onderzoeken." Wordt dit onderzoek nu naar voren gehaald? Gezien de genoemde noodkreet, in hoeverre is er tijd dit onderzoek af te wachten of komen lokale media al in aanmerking voor de noodmaatregelen van het Rijk?
4. De coronacrisis leert ons o.a. een belangrijke les over de risico's van de geglobaliseerde samenleving. Ziet GS ook mogelijkheden (en noodzaak) om juist nu voortvarend aan de slag te gaan met het verduurzamen van de regionale economie (mkb) in de provincie Utrecht? Bijvoorbeeld door eventuele noodmaatregelen in te zetten voor duurzame, toekomstbestendige bedrijven en niet te investeren in vervuilende industrie.
5. De mogelijkheid om thuis te werken is plots gedwongen haalbaar gebleken in veel bedrijven en sectoren, waaronder de provinciale organisatie zelf. Hoe kunnen we dit blijvend institutionaliseren in de provincie? Kan hierin een resultaatverplichting worden gevraagd bij financiële steun?
6. Ook de noodzaak voor schone lucht is door de coronacrisis nog duidelijker geworden. Er zijn deskundigen die erop wijzen dat in regio's waar de luchtkwaliteit slecht is, de gevolgen van de coronabesmettingen ernstiger zijn¹. Nu is er door de coronacrisis tijdelijk een verbetering van de luchtkwaliteit opgetreden, door minder verkeer en bedrijvigheid. Erkent GS deze noodzaak en welke (nieuwe) mogelijkheden ziet GS om ervoor te zorgen dat de verbetering van luchtkwaliteit doorzet na de coronacrisis en de luchtkwaliteit in onze provincie versneld onder de WHO normen uitkomt?
7. Corona is een zoönose, een ziekte die van dieren op mensen wordt overgedragen, zoals ook q-koorts en vogelgriep. Virologen bestempelen al jaren de intensieve veehouderij in Nederland als potentieel gevaar. Ziet GS de urgentie om het risico op ontwikkeling van

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/geiten-qkoorts-corona-brabant-veehouderij?share=Z81vblLDjPVxKN6kB5vdW1m9yITxbLCyEL2KNA7Zli4BUoQ+ZESA30cP9nFGKPA=>

zoönosen te verkleinen, door in te zetten op verkleining van het aantal landbouwhuisdieren? Een maatregel die tevens veel andere voordelen heeft, zoals een forse vermindering van de stikstofuitstoot en broeikasgasemissies.

8. Vanuit het RBT Heuvelrug en Vallei is, zo blijkt uit de brief, een verzoek ingediend voor extra steun en inspanning om na deze periode van coronamaatregelen, “het bezoek aan de regio weer te stimuleren”. We zien de afgelopen weken hoe belangrijk (toegang tot) natuur- en recreatie zijn voor veel mensen, maar tegelijkertijd dat dit problemen met zich meebrengt. Er is in Nederland te weinig natuur om er met zijn allen verantwoord van te kunnen genieten. Denk hierbij aan dermate veel drukte dat dit ten koste gaat van de rust in de gebieden, het niet kunnen naleven van coronamaatregelen en verstoring van in het wild levende dieren. Hoe waarborgt GS duurzaam verantwoord gebruik en kwaliteit van de Utrechtse natuur? En ziet GS ook de noodzaak voor het uitbreiden van de Utrechtse natuur in de nabije toekomst?

SP

Bij het lezen van de "stand van zaken"-brief van het college bekwam de SP-fractie het idee dat de ernst van de situatie nog niet geheel is doorgedrongen. De brief lijkt uit te gaan van een terugkeer naar een situatie voor de corona-uitbraak. Dat is wat ons betreft naïef. Het grootste probleem in deze crisis is ons economisch systeem, kapitalisme, waarin elke actor de neiging heeft om zijn verantwoordelijkheid af te schuiven op de rest van de maatschappij. Zie het massale ontslag van flexwerkers, zie de daden van de kredietverzekeraars, zie de laconieke houding van werkgevers ten aanzien van veilige werkplekken. De provincie moet zich volledig bewust zijn van dit ieder-voor-zich-gedrag anders wordt ze voortdurend bij de neus genomen. Waar de brief ook vaag over is, is wat het doel is van de provincie. Wat de SP betreft moet het doel zijn met zo weinig mogelijk kleerscheuren deze crisis zien door te komen met extra nadruk op de bescherming van de factor arbeid. Dat is immers de bron van welvaart.

Belangrijkste aandachtspunten:

Het werknemersbelang moet zo snel mogelijk een plaats krijgen binnen het economisch beleid van de provincie. Op welke wijze dat vorm kan krijgen, daar hoor ik graag de gedeputeerde over.

Een beroep doen op de redelijkheid en billijkheid is onvoldoende. De provincie moet aan opdrachtgevers als eis stellen dat zij voldoet aan alle mogelijkheden, waaronder de NOW (ook voor flexwerkers), om de schade bij anderen te verminderen.

Indien er een beroep gedaan wordt op extra steun is volledige transparantie van de financiën van degene die beroep doet een minimale eis. De provincie moet er voor waken dat zij gechanteerd wordt met betrekking tot het weigeren van werkzaamheden.